

**INFORMACIJA O REALIZACIJI POTICAJA MINISTARSTVA ZA
PRIVREDU**

Zenica, 14.03.2013 godine.

ANALIZA EFEKATA POTICAJA

UVOD

Ova analiza urađena je po zahtjevu Premijera Vlade Kantona utvrđenom Zaključkom broj: 02-02-4801-5/13 od 13.03.2013. godine.

U namjeri da se realizuju postavljeni ciljevi, Ministarstvo za privredu dizajniralo je i provodi niz poticajnih projekata koji se kontinuirano dopunjavaju.

Oni se odnose na stimulisanje razvoja poslovnog ambijenta, zapošljavanja, izvoza, investiranja i sveukupnog povećanja konkurentne sposobnosti privrednih subjekata.

Prvi projekat poticaja privrede Ministarstvo za industriju, energetiku i rudarstvo Zeničko-dobojskog kantona pokrenulo je 1999. godine, a odnosio se na subvencioniranje uvođenja i certifikaciju međunarodnih standarda za upravljanje kvalitetom. Do 31.12.2004. godine podržana je certifikacija u 47. subjekata i za ovu svrhu isplaćeno je korisnicima oko 1 milion KM.

Do ekspanzije poticaja dolazi 2003. i 2004. godine kada su uvedeni novi projekti- regresiranje dijela kamata na investicijske kredite, te subvencioniranje administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata.

REALIZACIJA POTICAJA OD 2005. DO 2012. GODINE

Puna implementacija ovih poticaja počinje 2005. godine.

Tokom 2007. godine uvedeno je subvencioniranje investicija kod obrta iz područja prerađivačkih djelatnosti, a 2008. godina subvencioniranje povećanja iskorištavanja kapaciteta u hotelima.

Realizacija poticaja provodi se na osnovu Programa utroška budžetskih sredstava i Postupaka i kriterija, koje usvaja Vlada Kantona, Javnih poziva, te Odluke Vlade Kantona za svaki zahtjev pojedinačno.

Osnovni kriteriji su jedinstveni za sve vrste poticaja, a odnose se na uredno izmirivanje poreza, uključujući i indirektne, te doprinosa za zdravstveno i penziono osiguranje.

Posebni kriteriji su vezani za vrstu poticaja (upotrebna dozvola, certifikat kvaliteta, rješenje o patentu isl.).

Realizacija svih poticaja ima karakter **refundacije**, odnosno poticaja nakon realizacije aktivnosti po kriterijima. Imajući u vidu ovu činjenicu jasno je da svi poticaji imaju, između ostalog, karakter poticaja za **očuvanje radnih mjesta**.

Ovaj metod garantuje potpuno postizanje ciljeva i efekata poticaja.

Prema strategiji razvoja Zeničko-dobojskog kantona, na osnovu Programa utroška budžetskih sredstava od koncesionih naknada, Ministarstvo za privredu je proteklih godina realiziralo sljedeće programe:

- Program utroška budžetskih sredstava:

1. RAZVIJANJE POSLOVNO-PREDUZETNIČKE INFRASTRUKTURE
2. PROMOCIJA PODUZETNIŠTVA I PODUZETNIČKE KULTURE
 - 2.1. Program finansiranja manifestacija, izdavačkih projekata i edukacije
 - 2.2. Podrška poduzetništvu za promociju i nastupe na sajmovima
 - 2.3. Program afirmacije domaće proizvodnje, kupoprodaje i turizma
3. SISTEM POTICAJA ZA START-UP BIZNISE
 - 3.1. Subvencioniranje administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata
 - 3.2. Subvencioniranje troškova realizacije patenta inovatora sa područja Zeničko-dobojskog kantona
 - 3.3. Subvencioniranje administrativnih troškova i investicija kod obrta
 - 3.4. Subvencioniranje administrativnih troškova kod pokretanja poslovnih ideja i registracije privrednih subjekata
4. POTICAJ IZVOZNO ORJENTIRANIH AKTIVNOSTI
 - 4.1. Subvencioniranje uvođenja međunarodnih standarda za upravljanje kvalitetom
 - 4.2. Regresiranje kamata na investicijske kredite
 - 4.3. Subvencioniranje troškova izvoza
5. PODIZANJE KVALITETA TURISTIČKE PONUDE
 - 5.1. Revitalizacija Kraljevskog grada Bobovca i zbornog mjesta Mile
 - 5.2. Priprema i izgradnja Historijskog parka srednjovjekovne Bosne u općinama Zenica, Kakanj i Visoko
6. PROMOCIJA TURISTIČKIH KAPACITETA ZDK I SEOSKOG TURIZMA
 - 6.1. Subvencioniranje povećanja iskorištenja kapaciteta u hotelima
7. SUFINANSIRANJE PROJEKATA FINANSIRANIH IZ MEĐUNARODNIH FONDOVA

- Program utroška sredstava od koncesionih naknada:

1. Sufinansiranje uspostavljanja industrijskih/poslovnih zona
2. Zahtjevi lokalnih zajednica
3. Provođenje postupka nadzora, realizacije koncesionih ugovora
4. Geomagnetno snimanje Kantona
5. Sufinansiranje izgradnje hidrotehničkih objekata za izmještanje toka rijeke Ribnice, u općini Kakanj
6. Sufinansiranje troškova certifikacije energetske efikasnosti građevinskih objekata

Proteklih godina Ministarstvo za privredu realiziralo je sljedeće programe poticaja:

1. Subvencioniranje administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata,
2. Regresiranje kamata na investicijske kredite,
3. Subvencioniranje uvođenja međunarodnih standarda za upravljanje kvalitetom,
4. Subvencioniranje administrativnih troškova i investicija kod obrta,
5. Subvencioniranje povećanja iskorištenja kapaciteta u hotelima,
6. Subvencioniranje inovatora iz Zeničko-dobojskog kantona, te
7. Subvencioniranje izgradnje poslovnih zona.

U periodu 2005.-2012. godine za realizaciju ovih poticaja iz Budžetu Kantona utrošeno je cca 9.812.988,60 KM.

Od ovih sredstava za projekte:

- Subvencioniranje administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata, utrošeno je 3.975.669,50 KM, (podržana izgradnja 130.500,00 m² industrijskog prostora);
- Subvencioniranje troškova uvođenja međunarodnih standarda, utrošena su sredstva u iznosu 2.021.000,00 KM, (podržano uvođenje standarda u 182. korisnika);
- Regresiranje dijela kamata na investicijske kredite utrošena su sljedeća sredstva, 1.830.495,80. KM (podržane kreditne investicije u ukupnom iznosu od cca 33.238.000,00 KM).
- Subvencionirane su investicije u 21 obrt u iznosu od 120.500,00KM.
- Subvencionirano je povećanje iskorištavanja hotelskih kapaciteta u iznosu od 6.578,00 KM.
- Subvencionirano je 10. patentnih rješenja inovatora u iznosu od 50.000,00 KM.
- Subvencionirana je izgradnja poslovnih zona u 7. općina u iznosu od 1.808.744,40 KM.

Pored poticajnih projekata Ministarstvo je realiziralo i niz drugih, kao što su:

- Finansiranje manifestacija izdavačkih projekata i edukacije, za što je u 2011. i 2012. godini utrošeno 32.000,00 KM
- Podrška poduzetništvu za promociju nastupa na sajmovima, za što je u 2011.i 2012. godini utrošeno 88.300,00 KM;
- Program afirmacije domaće proizvodnje i turizma, za što je utrošeno 70.000,00 KM;
- Sufinansiranje projekata lokalne zajednice u okruženju koncesionara u što je u proteklom periodu utrošeno cca 1.500.000,00 KM.

POSTIGNUTI EFEKTI

SUBVENCIONIRANJE ADMINISTRATIVNIH TROŠKOVA KOD IZGRADNJE PROIZVODNIH OBJEKATA

U cilju intenziviranja investicija u području proizvodnih djelatnosti i **smanjenja administrativnih troškova**, a samim tim dinamiziranja razvoja i zapošljavanja, Ministarstvo za privredu dizajniralo je poticaj kojim se subvencioniranju sljedeći troškovi investitora:

- naknada za građevinsko zemljište,
- naknada za pretvorbu poljoprivrednog u građevinsko zemljište,
- naknada za infrastrukturne priključke – takse, (vodosnabdijevanje, električna energija, grijanje, plin, telefon, saobraćajnice, otpadne vode, i sl.),
- administrativne sudske i druge takse,
- naknade za rad komisija i sl.

Imajući u vidu prethodne ciljeve, realizacijom ovog poticaja smanjeni su početni administrativni troškovi kod izgradnje industrijskih objekata za 3.975.663,50 KM. Na ovaj način je podržana je izgradnja cca 130.500 m² industrijskog prostora.

REGRESIRANJE KAMATA NA INVESTICIJSKE KREDITE

U cilju intenziviranja investicija u oblasti proizvodnih djelatnosti, a samim tim zapošljavanja i razvoja, kao i **radi rasterećenja i podrške investitorima u početnim fazama realizacije investicija**, Ministarstvo za privredu je dizajniralo poticaj kojim je regresirano dio uplaćenih kamata na odobrene investicijske kredite privrednim subjektima registriranim u Bosni i Hercegovini, koji svoju proizvodnu investiciju realiziraju u Zeničko - dobojskom kantonu na temelju kredita odobrenog od strane bilo koje od komercijalnih banaka registriranih u Bosni i Hercegovini.

Za ovaj poticaj utrošeno je 1.830.495,80 KM.

Imajući u vidu prethodne ciljeve, realizacijom ovog poticaja smanjeno je kreditno opterećenje investitora u prve tri godine realizacije kredita. Na ovaj način je podržano investiranje u osnovna sredstva u iznosu od 35.084.000,00 KM.

SUBVENCIONIRANJE TROŠKOVA UVOĐENJA I CERTIFIKACIJE SISTEMA UPRAVLJANJA KVALITETOM PO MEĐUNARODNIM STANDARDIMA

Privreda Zeničko-dobojskog kantona imala dugu i uspješnu tradiciju u izvozu proizvoda i usluga na evropsko i svjetsko tržište. Ratna destrukcija, tehnološko zaostajanje i gubitak tržišta učinili su privredu Kantona nekonkurentnom. Dosezanje izgubljenih pozicija predstavlja strateški zadatak svih subjekata zajednice. Stoga se Vlada Kantona neposredno poslije rata opredjelila za poticanje uvođenja međunarodnih standarda za upravljanje kvalitetom, kao jednog od uticajnih faktora **bržeg pristupa ino tržištu**.

Imajući u vidu prethodne ciljeve, realizacijom ovog poticaja obezbjeđeno je uvođenje međunarodnih standarda za upravljanje kvalitetom u 182 slučaja, čime su stvorene pretpostavke za uvećanje izvoza.

Za ovaj poticaj utrošeno je 2.021.100,00 KM.

SUBVENCIONIRANJE TROŠKOVA INVESTICIJA KOD OBRTA

U cilju **intenziviranja investicija u proizvodne obrtničke djelatnosti i smanjenja administrativnih troškova**, a samim tim povećanja zapošljavanja i razvoja, Ministarstvo za privredu uvelo je poticaje koji će pojedinačno subvencionirati dio troškova za:

1. Pripremu i izgradnju objekta za obavljanje djelatnosti,
2. Nabavku objekta opreme i mašina (stalna sredstva) za obavljanje djelatnosti.

Imajući u vidu prethodne ciljeve, realizacijom ovog poticaja podržano je 21. obrtnik u iznosu od 120.500,32 KM.

SUBVENCIONIRANJE TROŠKOVA IZGRADNJE POSLOVNIH ZONA

Uticaj globalizacije u svijetu, pa i u Evropi uticao je na stvaranju novih tržišta sa naglašenom potrebom za konkurentnost. Osnovni faktor razvoja postaju investicije, koje direktno utiču na zaposlenost kao strateški interes zajednice. Stoga je posebno bitno **stvaranje uslova za postizanje najniže cijene početne investicije**. To je naročito značajno u početnim fazama realizacije. Jedan od osnovnih faktora uticaja na početnu cijenu investicija je prostor za izgradnju objekta.

Realizacija ovog poticaja ima za cilj da obezbijedi:

- intenziviranje investicijskih aktivnosti,
- osiguranje novog zapošljavanja,
- zadovoljenje potreba poduzetnika za opremljenim građevinskim zemljištem,
- stvaranje imidža Kantona i općina kao poželjnog područja za nova ulaganja,
- skraćanje administrativnih procedura za obezbjeđenje investicijske gradnje, itd.

Imajući u vidu prethodne ciljeve, realizacijom ovog poticaja podržana je izgradnja 7. industrijskih /poslovnih zona ukupne površine od oko 40 ha. Na ovaj način stvoreni su preduslovi za intenziviranje investicija, a samim tim i zapošljavanja. U posmatranom periodu, u ovaj projekat je uloženo oko 1.808.744,40 KM.

Ministarstvo za privredu je za potrebe Vlade i Skupštine Kantona izvršilo anketiranje korisnika poticaja vezano za **indirektne** efekte postignute nakon realizacije poticaja.

U uzorku od 59 korisnika poticaja odgovori su bili slijedeći:

1. 37. korisnika poticaja su nedvosmisleno iskazali upošljavanje 351. radnika na neodređeno vrijeme, 20. radnika na određeno vrijeme, dok je jedan broj anketiranih iskazao novo upošljavanje bez kvantifikacije.
2. 39. korisnika poticaja je iskazalo povećanje ukupnog prihoda od 10-100 %, pa i više; povećanje dobiti 5-100%; povećanje naplate, te smanjenje troškova poslovanja.
3. 30. korisnika poticaja je iskazalo povećanje proizvodnje, stepena iskorištenja tehnoloških mogućnosti odnosno kapaciteta, te poboljšanje organizacije rada.

Ovi rezultati su bili dodatni indikator Ministarstvu za privredu da nastavi realizaciju poticajnih projekata.

PREGLED REALIZACIJE SVIH POTICAJA PO VRSTAMA

VRSTA POTICAJA	BROJ REALIZIRANIH POTICAJA				% UDIO	IZNOS POTICAJA /KM/				% UDIO
	'05-'10	'11	'12	Σ		'05-'10	'11	'12	Σ	
SUBVENCIONIRANJE ADMINISTRATIVNIH TROŠKOVA	136	22	14	172	29,70	3.354.770,00	338.800,00	282.700,00	3.975.669,54	40,51
SUBVENCIONIRANJE UVOĐENJA MEĐUNARODNIH STANDARDA	132	40	10	182	31,43	1.535.000,00	378.000,00	108.000,00	2.021.000,00	20,59
REGRESIRANJE DIJELA KAMATA	128	26	18	172	29,70	1.320.542,89	356.193,00	153.760,00	1.830.495,80	18,65
IZGRADNJA INDUSTRIJSKIH ZONA	11	6	3	20	3,45	797.712,39	611.795,60	399.236,56	1.808.744,40	18,43
SUBVENCIONIRANJE.INVESTICIJA KOD OBRTA	8	10	3	21	3,63	45.246,82	58.753,50	16.500,00	120.500,32	1,23
POVEĆANJE ISKORIŠTAVANJA HOTELSKIH KAPACITETA	1	1	0	2	0,35	4.218,00	2.360,00	0	6.578,00	0,07
SUBVENCIONIRANJE INOVATORA	6	3	1	10	1,73	30.000,00	15.000,00	5.000,00	50.000,00	0,51
UKUPNO	422	108	49	579	100	7.087.490,00	1.760.302,10	965.196,56	9.812.988,60	100

PREGLED REALIZACIJE POTICAJA PO OPĆINAMA

OPĆINA	BROJ REALIZIRANIH POTICAJA				% UDIO	IZNOS POTICAJA				% UDIO
	'05-'10	'11	'12	Σ		'05-'10	'11	'12	Σ	
VISOKO	81	26	9	116	20,03	1.381.021,53	252.868,50	85.510,00	1.719.400,00	17,52
TEŠANJ	87	22	12	121	20,90	1.458.279,99	277.732,56	168.936,00	1.904.948,40	19,41
ŽEPČE	50	6	7	63	10,88	790.168,40	9.944,50	368.823,20	1.168.925,10	11,91
ZENICA	82	18	10	110	19,00	974.129,77	242.620,00	107.201,00	1.323.950,70	13,49
MAGLAJ	25	5	2	32	5,53	446.242,18	66.779,00	12.500,00	525.521,18	5,35
BREZA	16	3	0	19	3,28	346.664,00	26.407,00	0	373.071,00	3,80
KAKANJ	21	13	4	38	6,56	502.930,13	334.775,61	48.000,00	885.705,74	9,02
DOBOJ JUG	19	1	0	20	3,45	413.012,66	147.437,66	0	560.450,32	5,71
USORA	12	5	0	17	2,93	329.880,70	195.754,77	0	525.635,47	5,35
OLOVO	4	5	3	12	2,07	64.500,00	72.030,00	39.500,00	176.030,00	1,79
ZAVIDOVIĆI	15	4	1	20	3,45	237.160,74	52.951,00	119.310,56	409.428,30	4,17
VAREŠ	10	0	1	11	1,90	143.500,00		16.000,00	159.500,00	1,62
UKUPNO	422	108	49	579	100	7.087.490,00	1.760.302,10	965.196,56	9.812.988,60	100

AKTIVNOSTI U 2013. GODINI

Ministarstvo za privredu će u 2013. godini realizirati sljedeće poticaje:

- Poticaj namijenjen subvencioniranju povećanja iskorištavanja kapaciteta u ugostiteljskim objektima skupine "hoteli" i podsticanju turizma u seoskim domaćinstvima;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju regresiranja kamata na investicijske kredite;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju troškova organizacije i izgradnje poslovnih zona na području Zeničko-dobojskog kantona;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju troškova realizacije patenata inovatora s područja Zeničko-dobojskog kantona;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju administrativnih troškova kod pokretanja poslovnih ideja i registracije privrednih subjekata;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju troškova izvoza;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju troškova certifikacije energetske efikasnosti građevinskih objekata;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju investicija kod obrta iz područja prerađivačkih djelatnosti i obavljanja djelatnosti prema uredbi o zaštiti tradicionalnih i starih zanata;
- Poticaj namijenjen subvencioniranju troškova uvođenja i certifikacije sistema za upravljanje kvalitetom po međunarodnim standardima i dijela marketinških troškova za proizvode nagrađene na sajamskim manifestacijama.

Zenica, 14.03.2013. godine

MINISTAR

Đemil Ugarak